

BÁO CÁO KẾT QUẢ

**KHẢO SÁT THÀNH LẬP TUYẾN ĐƯỜNG TREKKING RỪNG TỰ NHIÊN
TẠI KHU DU LỊCH THUNG NHAM - NINH BÌNH**

Ninh Bình 2025

MỤC LỤC

DANH MỤC BẢNG.....	iii
DANH MỤC HÌNH ẢNH.....	iv
CHƯƠNG 1: MỞ ĐẦU.....	1
1.1. Sự cần thiết.....	1
1.2. Mục tiêu.....	2
1.2.1. Mục tiêu tổng quát.....	2
1.2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
1.3. Phạm vi công việc.....	2
CHƯƠNG 2: TỔNG QUAN KHU VỰC KHẢO SÁT.....	4
2.1. Giới thiệu Khu du lịch sinh thái Thung Nham.....	4
2.2. Hiện trạng du lịch.....	4
CHƯƠNG 3: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP KHẢO SÁT.....	10
3.1. Nội dung.....	10
3.2. Phương pháp thực hiện.....	10
a) Điều tra trên tuyến:.....	10
b) Điều tra trên ô tiêu chuẩn:.....	10
c) Điều tra thực vật:.....	11
d) Điều tra động vật:.....	12
e) Xác định các điểm checkin.....	13
CHƯƠNG 4: KẾT QUẢ KHẢO SÁT.....	14
4.1. Hiện trạng rừng.....	14
4.2. Hiện trạng đa dạng sinh học.....	15
4.2.1. Đa dạng thực vật.....	15
4.2.1.1. Đa dạng các Taxon thực vật.....	15
4.2.1.2. Các Taxon có số loài lớn trong khu vực nghiên cứu.....	16
4.2.1.3. Đa dạng dạng sống.....	17
4.2.1.4. Đa dạng giá trị sử dụng.....	18
4.2.1.5. Đa dạng các loài thực vật quý hiếm.....	19
4.2.2. Đa dạng động vật.....	20
4.2.2.1. Thành phần các loài động vật rừng.....	20
4.2.2.2. Tình trạng của một số loài động vật quan trọng trong khu vực.....	21
4.3. Thiết kế tuyến du lịch sinh thái.....	35
4.3.1. Vị trí và hiện trạng của cảnh quan.....	35
4.3.2. Mục tiêu thiết kế.....	38

4.3.3. Chủ đề thiết kế.....	38
4.3.4. Thiết kế tổng thể.....	39
CHƯƠNG 5: KẾT LUẬN VÀ ĐỀ XUẤT.....	49
5.1. Kết luận.....	49
5.1.1. Hiện trạng rừng và Thực vật.....	49
5.1.2. Động vật.....	49
5.1.3. Tuyến đường trekking.....	49
5.2. Giải pháp bảo tồn và đề xuất.....	50
5.2.2. Giải pháp bảo tồn và phát triển thực vật tại khu vực.....	50
5.2.3. Đề xuất.....	50
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	53
THỰC VẬT.....	53
ĐỘNG VẬT.....	53
PHỤ LỤC.....	55
1. Phụ lục ảnh thực vật.....	55
2. Phụ lục ảnh động vật (PLA).....	58
3. Phụ lục danh lục thực vật.....	65
4. Phụ lục danh lục động vật.....	77
5. Phụ lục mẫu biểu điều tra.....	86

DANH MỤC BẢNG

Bảng 01: Kết quả điều tra trữ lượng rừng tại các OTC.....	14
Bảng 02. Phân bố các ngành thực vật bậc cao có mạch tại Thung Nham.....	15
Bảng 03. Tỷ trọng của hệ thực vật Thung Nham so với hệ thực vật Việt Nam.....	16
Bảng 04. Các họ đa dạng loài nhất.....	16
Bảng 05. Các chi đa dạng nhất của hệ thực vật.....	17
Bảng 06. Số lượng và tỉ lệ % các nhóm dạng sống.....	17
Bảng 07. Các nhóm công dụng của hệ thực vật tại Thung Nham.....	18

DANH MỤC HÌNH ẢNH

Hình 1: Vườn Chim Thung Nham.....	5
Hình 2: Thiên đường Hoa Thung Nham.....	6
Hình 3: Cây Đa di chuyển.....	7
Hình 4: Động Vái Giời.....	8
Hình 5: Hang Bụt.....	9
Hình 6: Động Tiên Cá.....	9
Hình 7: Điều tra khảo sát hiện trạng rừng tại khu Thung Nham.....	15
Hình 8: Cây Mý - <i>Lysidice rhodostegia</i> Hance.....	19
Hình 9: Cây Giáo cổ lam - <i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.).....	19
Hình 10: Củ Bình Vôi - <i>Stephania brevipes</i> Craib.....	20
Hình 11: Biểu đồ biểu diễn mức độ đa dạng giữa các nhóm loài động vật.....	20
Hình 12: Khỉ vàng - <i>Macaca mulatta</i>	21
Hình 13: Cò nhận - <i>Anastomus oscitans</i>	22
Hình 14: Mật độ quần thể Cò nhận lớn tại Vườn chim – Thung Nham.....	23
Hình 15: Cò con và tổ chim Cò nhận tại Vườn chim – Thung Nham.....	24
Hình 16: Khách du lịch tham quan vườn chim.....	24
Hình 17: Cò trắng (<i>Egretta garzetta</i>) trong mùa sinh sản.....	25
Hình 18: Cò trắng trong thời gian tán tỉnh.....	26
Hình 19: Cò trắng bán trưởng thành.....	26
Hình 20: Tổ Cò trắng vẫn đang còn con non.....	26
Hình 21: Vạc - <i>Nycticorax nycticorax</i> (trưởng thành).....	27
Hình 22: Vạc - <i>Nycticorax nycticorax</i> (Con non).....	28
Hình 23: Cò bợ - <i>Ardeola bacchus</i> (trong mùa sinh sản).....	29
Hình 24: Cuốc ngực trắng - <i>Amaurornis phoenicurus</i>	30
Hình 25: Kịch - <i>Gallinula chloropus</i>	31
Hình 26: Bồng chanh - <i>Alcedo atthis</i>	31
Hình 27: Sả đầu nâu - <i>Halcyon smyrnensis</i>	32
Hình 28: Chào mào - <i>Pycnonotus jocosus</i>	33
Hình 29: Bông lau tai trắng - <i>Pycnonotus aurigaster</i>	33
Hình 30: Tắc kè - <i>Gekko gecko</i>	34
Hình 31: Rắn hổ mang trung quốc - <i>Naja atra</i>	35
Hình 31: Vị trí Thung Nham và các khu du lịch khác.....	36
Hình 32: Hiện trạng tuyến trekking.....	36

Hình 33: Tổng thể hiện trạng cảnh quan.....	37
Hình 34: Chủ đề thiết kế tuyến đường.....	39
Hình 35: Mặt bằng tổng thể Khu du lịch Thung Nham.....	40
Hình 36: Concept các vị trí chính.....	40
Hình 37: Phối cảnh công vào.....	41
Hình 38: Các phương án bố trí vị trí đặt công vào.....	42
Hình 39: Phối cảnh cây cầu.....	43
Hình 40: Khu vực checkin 1.....	43
Hình 41: Mặt cắt cảnh quan.....	44
Hình 42: Phối cảnh nhà chim và sân sự kiện.....	44
Hình 43: Phối cảnh Rừng dương xỉ cổ thụ.....	45
Hình 44: Phối cảnh tổng thể khu vực checkin 1.....	45
Hình 45: Phối cảnh mặt cắt khu vực checkin 2.....	46
Hình 46: Phối cảnh minh họa khu vực checkin 2.....	46
Hình 47: Vị trí đặt chòi ẩn ngắm chim.....	47
Hình 48: Phối cảnh minh họa vị trí tổ chim.....	48
Hình 49: Phối cảnh sân ngắm chim.....	48
Hình 50: Hiệu chỉnh thông tin giới thiệu về loài chim.....	51

CHƯƠNG 1: MỞ ĐẦU

1.1. Sự cần thiết

Trong những năm gần đây sự kết nối với thiên nhiên trở thành một xu hướng, du lịch sinh thái đã vươn lên như một xu hướng tất yếu, thu hút mọi giới, những tâm hồn đam mê xê dịch, không còn chỉ tìm kiếm những điểm check-in hào nhoáng, mà khao khát những trải nghiệm sâu sắc, nơi họ có thể hòa mình vào sự tĩnh lặng của tự nhiên, trút bỏ những bộn bề, của cuộc sống đô thị. Thay vì những cuối tuần vội vã giữa phố phường đông đúc, lựa chọn tìm về những không gian xanh mát, trong lành ngày càng trở nên phổ biến, minh chứng cho một sự thay đổi nhận thức về giá trị của việc nghỉ ngơi và tái tạo năng lượng.

Trên bản đồ du lịch sinh thái Việt Nam, Khu du lịch Thung Nham đã khẳng định vị thế là một điểm đến không thể bỏ qua. Sức hấp dẫn của Thung Nham không chỉ đến từ cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ mà còn ở hệ sinh thái động thực vật đa dạng, phong phú. Du khách đến đây như lạc vào một thế giới khác, nơi có Vườn Chim, Hang Bụt, Thung Lũng Hoa, hay những không gian tâm linh chiêm bái cổ kính như Đền Gối Đại và Cây Đa di chuyển linh thiêng. Bản thân cái tên "Thung Nham", theo nghĩa Hán Việt là "thung lũng giữa những vách đá dựng đứng, hiểm trở", đã phác họa một cách chính xác đặc điểm địa hình độc đáo, nơi sự kỳ vĩ của núi non giao hòa với nét thơ mộng của sông nước, tạo nên một bức tranh sơn thủy hữu tình. Với tổng diện tích hơn 300ha, trong đó phần lớn là rừng tự nhiên, Thung Nham sở hữu một tiềm năng khổng lồ chưa được khai thác trọn vẹn.

Chính từ những giá trị này, ý tưởng xây dựng một tuyến trekking chuyên nghiệp xuyên qua khu rừng của Thung Nham nổi lên như một hướng đi đầy tiềm năng và hứa hẹn. Đây không chỉ là việc tạo thêm một sản phẩm du lịch mới, mà còn là cơ hội để Thung Nham khẳng định vị thế tiên phong trong việc mang đến những trải nghiệm khám phá thiên nhiên sâu sắc và độc đáo. Một tuyến trekking được thiết kế bài bản sẽ mở ra cánh cửa cho du khách, đặc biệt là những người yêu thích thiên nhiên và khám phá, được trực tiếp chạm vào vẻ đẹp hoang sơ, thuần khiết nhất của khu rừng, điều mà những hình thức tham quan truyền thống khó lòng mang lại được giá trị trải nghiệm và giáo dục như vậy.

Việc phát triển tuyến trekking này không chỉ làm phong phú thêm sản phẩm du lịch của Thung Nham mà còn trực tiếp nâng cao chất lượng trải nghiệm của du khách, tạo ra sự khác biệt đẳng cấp so với các điểm đến khác. Nó khẳng định cam kết của Thung Nham trong việc bảo tồn và phát huy giá trị thiên nhiên, đồng thời đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách về những chuyến đi ý nghĩa, mang tính khám phá và giáo dục môi trường. Đây là một bước tiến quan trọng, hứa hẹn

đưa Thung Nham trở thành một biểu tượng của du lịch sinh thái bền vững và có trách nhiệm.

Để biến điều này thành hiện thực, một cuộc khảo sát khoa học, chi tiết và toàn diện là bước đi tiên quyết và mang tính nền tảng. Dữ liệu thu thập được từ cuộc khảo sát sẽ là kim chỉ nam cho việc thiết kế tuyến trekking. Nó cho phép chúng ta tối ưu hóa lộ trình, đảm bảo du khách được dẫn dắt qua những "điểm nhấn" cảnh quan và sinh thái đặc sắc nhất, đồng thời cân nhắc các yếu tố về độ khó, an toàn và tác động môi trường.

1.2. Mục tiêu

1.2.1. Mục tiêu tổng quát

Khảo sát hiện trạng rừng, đánh giá đa dạng sinh học, xác định các điểm tiềm năng cho du lịch sinh thái trong rừng tự nhiên thuộc Khu du lịch sinh thái Thung Nham.

1.2.2. Mục tiêu cụ thể

a) Đánh giá hiện trạng rừng: Xác định trạng thái rừng, tổ thành loài, ghi nhận các loài cây ưu thế, cây đặc trưng, cây quý hiếm.

b) Đánh giá đa dạng sinh học:

- Thực vật: Lập danh sách sơ bộ các loài thực vật trong khu vực và dọc tuyến đường, Ước tính độ phong phú và đa dạng loài thực vật (cây lấy gỗ, cây đa tác dụng, cây thuốc, cây hoa...). Ghi nhận các loài thực vật có giá trị bảo tồn, được liệt kê, cảnh quan. Đề xuất lựa chọn được loài thực vật để trồng bổ xung trong khu vực.

- Động vật: Ghi nhận các dấu hiệu hiện diện của động vật (dấu chân, phân, tổ, tiếng kêu...). Quan sát trực tiếp các loài động vật nếu có. Ước tính sơ bộ về sự đa dạng các nhóm động vật (chim, thú, côn trùng...). Đề xuất lựa chọn, bố trí được các loài động vật phù hợp trên tuyến trekking.

c) Xác định các điểm check point tiềm năng cho du lịch:

- Xác định các vị trí có cảnh quan đẹp (viewpoint, tảng đá độc đáo...), các khu vực có hệ sinh thái đặc trưng (khu rừng rêu, khu tổ mối, khu tắc kè, khu nuôi rùa, khu chim trĩ, khu vực có cây cổ thụ,...). Xác định các vị trí có giá trị văn hóa, lịch sử (nếu có).

- Đánh giá khả năng tiếp cận và phát triển các điểm này cho mục đích du lịch.

1.3. Phạm vi công việc

- Khảo sát dọc theo tuyến đường đã xác định dài khoảng 1km.

- Thu thập dữ liệu về thực vật, động vật trong phạm vi 20 m hai bên tuyến đường và trong 05 ô tiêu chuẩn 1.000m².
- Lập bản đồ sơ bộ tuyến đường và các điểm khảo sát. Chụp ảnh, ghi chép tọa độ các điểm quan trọng.
- Phân tích và tổng hợp dữ liệu thu thập được. Thiết kế, đề xuất các điểm check point tiềm năng cho du lịch.

CHƯƠNG 2: TỔNG QUAN KHU VỰC KHẢO SÁT

2.1. Giới thiệu Khu du lịch sinh thái Thung Nham

Khu du lịch sinh thái Thung Nham nằm tại trung tâm thung đồi Hải Nham (gọi tắt là Thung Nham) rộng hơn 300 ha nằm ở địa phận làng Hải Nham, xã Ninh Hải và thành phố Hoa Lư, cách trung tâm thành phố Hoa Lư 12 km. Thung Nham là nơi tiếp giáp giữa thành phố Hoa Lư với các huyện: Gia Viễn, Nho Quan và thành phố Tam Điệp đều thuộc tỉnh Ninh Bình. Khu du lịch Thung Nham nằm trọn trong vùng lõi của danh thắng Tràng An, cạnh khu du lịch Tam Cốc – Bích Động.

Thung Nham nằm trong khu rừng đặc dụng Hoa Lư với địa hình cát-tơ đá vôi trồi lên giữa vùng đồng bằng ven biển tương đối bằng phẳng của Miền Bắc Việt Nam. Vùng đá vôi nổi lên này nằm xen kẽ với hàng loạt các khe suối có nước thường xuyên và các thung lũng ngập nước theo mùa. Độ cao tuyệt đối của vùng từ 10 đến 281 m.

Thảm thực vật tự nhiên ở Hoa Lư là rừng trên núi đá vôi và rừng thường xanh trên đất thấp ở các thung lũng đan xen giữa các vùng đá vôi. Theo kết quả điều tra của đa dạng sinh học các năm 1999-2000, tổng số có 577 loài thực vật bậc cao có mặt đã được ghi nhận. Có 10 loài thực vật quý hiếm được ghi trong Sách Đỏ Việt Nam đã ghi nhận trong thời gian điều tra trong đó có Tuế đá vôi.

Khu rừng văn hóa lịch sử Hoa Lư có hàng loạt các giá trị lịch sử, văn hoá và du lịch. Dưới triều đại nhà Đinh vào thế kỷ X, Hoa Lư đã được chọn là kinh đô của Việt Nam, khu vực này sau đó vẫn tiếp tục là kinh đô dưới thời Tiền Lê. Có rất nhiều đền chùa và hang động ở khu vực này.

2.2. Hiện trạng du lịch

Khu du lịch sinh thái Thung Nham hội tụ các loại hình du lịch tổng hợp như: du lịch leo núi, du lịch miệt vườn, thăm quan rừng ngập nước, rừng nguyên sinh, các hang động cạn, và đặc biệt là thăm quan vườn chim với đa dạng các loài.

a) Vườn Chim

Vườn chim Thung Nham trải rộng trên diện tích hơn 300 ha, là nơi cư trú của khoảng 40.000 con, khoảng 5.000 tổ chim các loại, thuộc 46 loài chim. Vườn chim là nơi cư trú và sinh sống của đa dạng các loại chim như cò, vạc, diệp, le le, mòng két, chích chòe lửa, cho tới sáo đá... Để đi tới tham quan vườn chim, du khách có thể thuê xe đạp hoặc thuận lợi nhất là đi thuyền, người lái thuyền sẽ dừng lại ở một khoảng cách hợp lý để bạn có thể quan sát vườn chim.

Vào mùa cao điểm sinh sản từ tháng 8 đến tháng 4 âm lịch, số lượng đàn tập trung trong vườn lên đến hàng chục nghìn cá thể. Mỗi buổi hoàng hôn, từ khắp các